

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра англійської мови
Кафедра німецької та французької мов

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

“27” травня 2016 р.

ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
з підготовки здобувачів вищої освіти за ступенем доктора філософії
(аспірантів)

Іноземна мова для аспірантів

(назва навчальної дисципліни)

Галузь науки:

01 освіта; 03 гуманітарні науки; 05 соціальні та поведінкові; 06 журналістика; 07 управління та адміністрування; 08 право; 09 біологія; 10 природничі науки; 11 математика та статистика; 12 інформаційні технології; 15 автоматизація та приладобудування; 22 охорона здоров'я.

Шифр та найменування спеціальностей:

011 – науки про освіту; 104 – фізика та астрономія; 105 – прикладна фізика та наноматеріали; 151 – автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології; 153 – мікро- та наносистемна техніка; 111 – математика; 113 – прикладна математика; 121 – інженерія програмного забезпечення; 122 – комп'ютерні науки та інформаційні технології; 123 – комп'ютерна інженерія; 125 – кібербезпека; 222 – медицина; 032 – історія та археологія; 033 – філософія; 035 – філологія; 051 – економіка; 073 – менеджмент; 052 – політологія; 053 – психологія; 054 – соціологія; 056 – міжнародні економічні відносини; 061 – журналістика; 081 – право; 091 – біологія; 102 – хімія; 103 – науки про Землю.

факультети: біологічний; геології, географії, рекреації і туризму; екологічний; економічний; іноземних мов; історичний; фізичний; комп'ютерних наук; математики і інформатики; медичний; міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу; психології; радіофізики, біомедичної електроніки та комп'ютерних систем; соціологічний; фізико-енергетичний; фізико-технічний; фізичний; філологічний; філософський; хімічний; юридичний; навчально-науковий інститут «Каразінська школа бізнесу»

2016/2018 навчальні роки

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету іноземних мов

“ 15” квітня 2016 року, протокол № 4

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Полоцька О.О. – канд. філол. наук, доцент; Котова А. В. – канд. пед. наук, доцент; Ткаля І.А. – канд. філол. наук, доцент; Гусева П.Т. – канд. філол. наук, доцент, Руднева І.С. – канд. філол. наук

Програму схвалено на засіданні кафедри англійської мови
Протокол від “23” березня 2016 року № 8

Завідувач кафедри англійської мови

_____

(підпис)

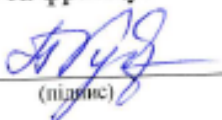
Полоцька О. О.

(прізвище та ініціали)

Програму схвалено на засіданні кафедри німецької та французької мов

Протокол від “24” березня 2016 року № 8

Завідувач кафедри німецької та французької мов

_____

(підпис)

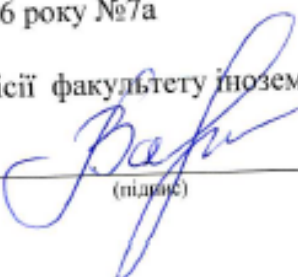
Гусева П.Т.

(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією факультету іноземних мов

Протокол від “13” квітня _____ 2016 року №7а

Голова методичної комісії факультету іноземних мов

_____

(підпис)

Варенко Т. К.

(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Іноземна мова для аспірантів” складена відповідно до освітньо-професійної програми з підготовки здобувачів вищої освіти за ступенем доктора філософії (аспірантів) за спеціальностями:

011 – науки про освіту; 104 – фізика та астрономія; 105 – прикладна фізика та наноматеріали; 151 – автоматизація та комп’ютерно-інтегровані технології; 153 – мікро- та наносистемна техніка; 111 – математика; 113 – прикладна математика; 121 – інженерія програмного забезпечення; 122 – комп’ютерні науки та інформаційні технології; 123 – комп’ютерна інженерія; 125 – кібербезпека; 222 – медицина; 032 – історія та археологія; 033 – філософія; 035 – філологія; 051 – економіка; 073 – менеджмент; 052 – політологія; 053 – психологія; 054 – соціологія; 056 – міжнародні економічні відносини; 061 – журналістика; 081 – право; 091 – біологія; 102 – хімія; 103 – науки про Землю.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення навчальної дисципліни є граматики та лексики англійської мови.

Програма навчальної дисципліни складається з 5 змістових тем.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни “Англійська мова спеціального вжитку” є забезпечити розвиток мовленнєвих умінь аспірантів для ефективного використання англійської мови у професійних та академічних цілях.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є поширення знань аспірантів стосовно особливостей використання англійської мови у професійному та академічному дискурсах і подальше формування системи мовленнєвих умінь із залученням головних стратегій опрацювання аутентичного англомовного матеріалу в галузях академічного читання, письма, мовлення та спілкування.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, аспіранти мають досягти таких результатів навчання: розуміти аутентичні англомовні тексти академічного та професійного змісту; презентувати детальну професійну інформацію, вживаючи відповідну термінологію; залучатися до дискусій, висловлювати свою думку стосовно змісту та форми матеріалу, що обговорюється; продукувати тексти академічного та професійного спрямування.

2. Компетентності, що мають бути сформовані:

- здатність спілкування іноземною мовою в конкретній професійній/фаховій сфері з урахуванням особливостей використання професійної/фахової лексики;
- уміння описати результати дослідження, викласти думку, повідомити про основні положення наукового дослідження;
- володіння навичками академічного спілкування іноземною мовою, в тому числі викладу результатів наукового дослідження;
- здатність сприймати та обробляти новітню фахову інформацію із наукових джерел іноземною мовою;
- лінгвістична, соціолінгвістична, соціокультурна, прагматична та риторична компетентності для забезпечення ефективного професійного спілкування іноземною мовою у науковому та академічному середовищі.

Знання:

- лексичні, граматичні, стилістичні та структурні особливості іншомовної наукової літератури;

- термінологія галузі наукового дослідження;
- граматичні структури, що є необхідними для адекватного вираження відповідних ідей та понять, а також для розуміння і продукування широкого спектру текстів у науковій сфері (усно та письмово).

Уміння і навички:

- користуватися граматичними зворотами, специфічними для наукової комунікації іноземною мовою;
- володіти типовими для наукової комунікації лексико-синтаксичними моделями;
- робити оптимальний набір лексики та граматичних конструкцій при складанні наукових текстів різних типів (статей, анотацій, резюме, монографій, тез, доповідей на конференціях і т.ін.);
- виконувати письмовий переклад та письмовий анотаційний переклад текстів з відповідної галузі науки;
- диференціювати різні типи наукових текстів та структурувати їх відповідно до чинних міжнародних стандартів;
- усно та письмово представляти наукові результати іноземною мовою відповідно до вимог міжнародних стандартів.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Галузь знань (предметна область), напрям, спеціальність, рівень вищої освіти / ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь науки: 01 освіта 03 гуманітарні науки 05 соціальні та поведінкові 06 журналістика 07 управління та адміністрування 08 право 09 біологія 10 природничі науки 11 математика та статистика 12 інформаційні технології 15 автоматизація та приладобудування 22 охорона здоров'я	Нормативна
	Шифр та найменування спеціальностей 011 – науки про освіту; 104 – фізика та астрономія; 105 – прикладна фізика та наноматеріали; 151 – автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології; 153 – мікро- та наносистемна техніка; 111 – математика; 113 – прикладна математика; 121 – інженерія програмного забезпечення; 122 – комп'ютерні науки та інформаційні технології; 123 – комп'ютерна інженерія; 125 – кібербезпека; 222 – медицина; 032 – історія та археологія; 033 – філософія; 035 – філологія; 051 – економіка; 073 – менеджмент; 052 – політологія; 053 – психологія; 054 – соціологія; 056 – міжнародні економічні відносини; 061 – журналістика; 081 – право; 091 – біологія; 102 – хімія; 103 – науки про Землю.	
		Рік підготовки: 1-й
Загальна кількість годин:– 300 (I семестр – 150; II семестр – 150)		Семестр 1-й, 2-й

Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4, самостійної роботи – 6;	Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії (аспірантура)	Практичні
		120 год. (I семестр – 60; II семестр – 60).
		Самостійна робота 180 год. (I семестр – 130; II семестр – 50)
		Форми контролю: I семестр – залік; II семестр – іспит

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 2:3 (40% до 60%).

Виклад змісту навчальної дисципліни

Тема 1. Проблемні питання з граматики: Артиклі. Прийменники. Займенники. Іменник та його категорії. Утворення множини іменників. Присвійний відмінок. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Числівник. Словотворення. Часи дієслів групи Indefinite (Active Voice). Порядок слів розповідного речення. Головні та другорядні члени речення. Типи питальних речень. Дієприкметник Participle I (форми). Часи дієслів групи Continuous (Active Voice). Дієприкметник Participle II (форми). Часи дієслів групи Perfect (Active Voice). Безособові речення. Конструкція there is, there are. Емфатична конструкція it is (was) ... that (who) ... та інші емфатичні конструкції. Слова-замісники. Пасивний стан дієслів. Часи дієслів груп Indefinite, Continuous, Perfect (Passive Voice). Особливості вживання речень у пасивному стані. Сполучники. Складні речення. Складносурядне речення. Складнопірядне речення. Типи пірядних речень. Непряма мова. Узгодження часів. Дієприкметники Participle I і Participle II (форми та функції).

Дієприкметникові комплекси. Незалежний дієприкметниковий комплекс. Інфінітив, його форми та функції. Об'єктний інфінітивний комплекс. Суб'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс. Герундій, його форми та функції. Герундіальні комплекси. Модальні дієслова. Умовний спосіб.

Тема 2. Аналітичне читання: тексти за фахом.

Тема 3. Усна практика: Бесіда з теми наукового дослідження. Реферування автентичних текстів за фахом.

Тема 4. Індивідуальне читання: Автентичні тексти за фахом (обсяг 600 000 друкованих знаків).

Тема 5. Письмова практика: Особливості англійської пунктуації в академічному письмовому дискурсі. Структурні та змістовні аспекти наукових есе, анотацій. Написання анотацій до наукових статей.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		л	п	ла б	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Тема 1	70	-	30	-	-	40							
Тема 2.	60	-	30	-	-	30							
Тема 3.	20		10			10							
Тема 4.	120		40			80							
Тема 5.	30		10			20							
Усього годин:	300	-	120	-	-	180							

5. Теми практичних занять

	Назва теми	Кількість годин
1.1.	Артиклі.	1
1.2.	Прийменники. Займенники.	1
1.3.	Іменник та його категорії. Утворення множини іменників. Присвійний відмінок.	1
1.4.	Прикметник. Прислівник. Ступені порівняння прикметників та прислівників.	1
1.5.	Числівник.	0,5
1.6.	Словотворення.	1
1.7.	Часи дієслів групи Indefinite (Active Voice).	1
1.8.	Порядок слів розповідного речення. Головні та другорядні члени речення. Типи питальних речень.	1
1.9.	Дієприкметник Participle I. Часи дієслів групи Continuous (Active Voice).	1
1.10.	Дієприкметник Participle II. Часи дієслів групи Perfect (Active Voice).	1
1.11.	Безособові речення. Конструкція there is, there are. Емфатичні конструкції.	1
1.12.	Слова-замісники.	0,5
1.13.	Пасивний стан дієслів. Часи дієслів груп Indefinite, Continuous, Perfect (Passive Voice). Особливості вживання речень у пасивному стані.	3
1.14.	Сполучники. Складні речення. Складносурядне речення.	1
1.15.	Складнопідрядне речення. Типи підрядних речень.	1
1.16.	Непряма мова. Узгодження часів.	1
1.17.	Дієприкметники Participle I і Participle II (форми та функції).	2
1.18.	Незалежний дієприкметниковий комплекс.	1
1.19.	Інфінітив, його форми та функції.	2
1.20.	Суб'єктний інфінітивний комплекс. Об'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс.	2
1.21.	Герундій, його форми та функції. Герундіальні комплекси.	2
1.22.	Модальні дієслова.	2
1.23.	Умовний спосіб.	2

2.	Аналітичне читання	30
3.	Усна практика	10
4.	Індивідуальне читання	40
5.	Написання анотацій до наукових статей	10
Усього годин:		120

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
I семестр			
1	Граматика: Артиклі. Прийменники. Займенники. Іменник та його категорії. Утворення множини іменників. Присвійний відмінок. Прикметник. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Ступені порівняння прислівників. Числівник. Словотворення. Часи дієслів групи Indefinite (Active Voice). Порядок слів розповідного речення. Головні та другорядні члени речення. Типи питальних речень. Дієприкметник Participle I (форми). Часи дієслів групи Continuous (Active Voice). Дієприкметник Participle II (форми). Часи дієслів групи Perfect (Active Voice). Безособові речення. Конструкція there is, there are. Емфатична конструкція it is (was) ... that (who) ... та інші емфатичні конструкції. Слова-замісники.	20	Поточний контроль
2	Підготовка до аналітичного читання	15	Поточний контроль
3	Підготовка до усної практики за темою наукового дослідження	5	Поточний контроль
4	Індивідуальне читання	80	Залік
5	Написання анотацій до наукових статей	10	Поточний контроль
Разом за I семестр		130	
II семестр			
1	Пасивний стан дієслів. Часи дієслів груп Indefinite, Continuous, Perfect (Passive Voice). Особливості вживання речень у пасивному стані. Сполучники. Складні речення. Складносурядне речення. Складнопідрядне речення. Типи підрядних речень. Непряма мова. Узгодження часів. Дієприкметники Participle I і Participle II (форми та функції). Дієприкметникові комплекси. Незалежний дієприкметниковий комплекс. Інфінітив, його форми та функції. Об'єктний інфінітивний комплекс. Суб'єктний інфінітивний комплекс. Прийменниковий інфінітивний комплекс. Герундій, його форми та функції. Герундіальні комплекси. Модальні дієслова. Умовний спосіб	20	Поточний контроль

2	Підготовка до аналітичного читання.	15	Поточний контроль
3	Підготовка до усної практики за темою наукового дослідження	5	Поточний контроль
5	Написання анотацій до наукових статей	10	Поточний контроль
5	Разом за II семестр:	50	

Форми поточного контролю навчальних здобутків аспірантів:

Тема 1 – письмовий тестовий контроль.

Тема 1 та Тема 2 – лексико-граматичний переклад.

Тема 3 – усне опитування, доповіді.

Тема 4 – усне опитування, доповіді.

Тема 5 - письмове опитування (перевірка анотацій до наукових статей за фахом), лексико-граматичні переклади, складання есе.

5. Засоби діагностики успішності навчання

I семестр

Робота у семестрі максимально оцінюється у 100 балів. Бали розподіляються таким чином:

РОБОТА У СЕМЕСТРІ	ЗАЛІК
60	40
1) 15 балів – відвідування занять (0,5 балів за 1 заняття) 2) 15 балів – поточна успішність (середній бал протягом семестру за 5-бальною шкалою, помножений на коефіцієнт 3) 3) 30 балів – лексико-граматичні тестові завдання на множинний вибір (1 бал за кожну вірну відповідь)	1) 20 балів – усний переклад автентичного тексту за фахом (підготовлене індивідуальне читання). Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 4 2) 20 балів – усна анотація автентичного тексту за фахом (підготовлене індивідуальне читання). Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 4

II семестр

Робота у семестрі максимально оцінюється у 100 балів. Бали розподіляються таким чином:

РОБОТА У СЕМЕСТРІ	ІСПИТ
60	40
1) 15 балів – відвідування занять (0,5 балів за 1 заняття) 2) 15 балів – поточна успішність (середній бал протягом семестру за 5-бальною шкалою, помножений на коефіцієнт 3) 3) 30 балів – лексико-граматичні тестові завдання на множинний вибір (1 бал за кожну вірну відповідь з 30)	1) 10 балів – лексико-граматичний тест на множинний вибір (20 питань). За кожну вірну відповідь нараховується 0,5 балів. 2) 10 балів – письмовий переклад за допомогою словника рідною мовою оригінального тексту за фахом. Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 2. 3) 10 балів – співбесіда англійською мовою з питань наукового дослідження і фаху. Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 2. 4) 10 балів – письмової анотації англійською мовою україномовного / російськомовного

	тексту загальнонаукового характеру. Оцінюється за 5-бальною шкалою з коефіцієнтом 2.
--	--

ПРИМІТКА:

Фінальна оцінка за іспит виводиться шляхом додавання балів за кожну з 4-х частин (за 10-бальною шкалою кожна) за умови, що здобувач отримав не менш 5 балів за кожен з видів роботи. Якщо хоча б за один з компонентів іспиту здобувач отримав менше 5 балів, екзамен вважається не складеним.

6. Структура, зміст та критерії оцінювання іспиту з іноземної мови:

I. Перша (письмова) частина екзамену складається з:

- 1) лексико-граматичного тесту на множинний вибір (20 питань). Час виконання – 30 хвилин;
- 2) письмового перекладу за допомогою словника рідною мовою оригінального тексту за фахом. Обсяг тексту – 2000 друкованих знаків. Час виконання – 60 хвилин.

II. Друга (усна) частина екзамену складається із:

- 1) співбесіди англійською мовою з питань наукового дослідження і фаху;
- 2) письмової анотації англійською мовою україномовного / російськомовного тексту загальнонаукового характеру. Обсяг тексту для анотування – 2000-2500 друкованих знаків. Обсяг анотації – 500 знаків. Час виконання – 40 хвилин.

Критерії оцінювання:

- 1) Лексико-граматичного тесту на множинний вибір (20 питань)

Кількість штрафних балів	Оцінка
0	10
1	9,5
2	9
3	8,5
4	8
5	7,5
6	7
7	6,5
8	6
9	5,5
10	5
11	4,5
12	4
13	3,5
14	3
15	2,5
16	2
17	1,5
18	1
19	0,5
20	0

За одну невірну відповідь зараховується 0,5 штрафних балів. Максимальна кількість балів – 20.

2) Письмового перекладу оригінального тексту з фаху (2000 друкованих знаків)

Кількість штрафних балів	Оцінка
0-4	5
4,5-8	4
8,5-16	3
16,5 та більше	2

Штрафні бали нараховуються таким чином:

- 3) серйозне порушення смислу 1 речення або відсутність у перекладі 1 речення – 3 бали;
- 4) помилка у термінологічній лексиці за фахом – 1 бал;
- 5) інші помилки (нетермінологічні лексичні, граматичні, стилістичні) – 0,5 бали.

Максимальна кількість балів – 40.

3) Співбесіди англійською мовою з питань наукового дослідження та фаху:

Критерії, за якими оцінюється усна відповідь	Оцінка
Аспірант надає повну, зрозумілу, зв'язну відповідь, яка є структурованою (містить вступ, детальну інформацію та заключну частину). Вимова є правильною. Аспірант коректно використовує лексичні та граматичні одиниці.	5
Аспірант надає повну, зрозумілу, зв'язну доповідь, яка є структурованою (містить вступ, детальну інформацію та заключну частину). Вимова є правильною, але допускається наявність кількох (до 5) незначних помилок у вимові, якщо вони не перешкоджають розумінню відповіді. Аспірант коректно використовує лексичні та граматичні одиниці, але допускається наявність кількох (до 3) незначних помилок кожного типу, якщо, вони не перешкоджають розумінню відповіді.	4
Аспірант надає інформацію, стосовно свого наукового дослідження, але не у повному обсязі або порушуючи принцип зв'язності. Відповідь не є чітко структурованою. У вимові аспірант робить значну кількість (більше 5) помилок у вимові, у тому числі серйозних, тобто таких, які заважають розумінню відповіді. Аспірант використовує лексичні та граматичні одиниці некоректно (робить більше 3 серйозних помилок кожного типу).	3
Аспірант не надає відповіді взагалі або надає лише фрагментарні не пов'язані між собою речення із великою кількістю лексичних, граматичних помилок та помилок у вимові, що перешкоджає розумінню відповіді у цілому.	2

4) Письмової анотації англійською мовою україномовного / російськомовного тексту загальнонаукового характеру. Обсяг анотації – 500 знаків.

	Оцінка
Анотація за обсягом є достатньою (500 +/- 10%). Аспірант надає повну, стислу, зрозумілу, добре структуровану анотацію, коректно використовує наукову та загальнонавчальну лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається невелика кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до 2 кожного типу), якщо вони не заважають розумінню анотації.	5
Анотація за обсягом не є достатньою (500 знаків – 20%). Аспірант надає стислу, зрозумілу, добре структуровану анотацію, відносно коректно використовує наукову та загальнонавчальну лексику та граматичні одиниці. При цьому допускається певна кількість граматичних, лексичних та орфографічних помилок (до 4 кожного типу), якщо вони не заважають або частково заважають розумінню анотації.	4
Анотація за обсягом не є достатньою (500 знаків – 40 %). Аспірант надає інформацію не повністю, з порушенням принципу зв'язності. Анотація не є чітко структурованою. Аспірант робить велику кількість лексичних, граматичних та орфографічних помилок (5 та більше кожного типу), які частково заважають розумінню анотації.	3
Анотація за обсягом є замалою (500 знаків – більше 40 %). Аспірант не надає анотації взагалі, або анотація містить не пов'язані між собою речення із великою кількістю помилок усіх типів, що перешкоджає розумінню анотації.	2

7. Рекомендована література

Базова література

1. Лищенко Л.Л. Навчальний посібник для аспірантів немовних факультетів/ Л.Л. Лищенко, В.О. Ужик, О.А. Сергеева. – “Practice in scientific reading”. – Харків: ХНУ ім В.Н. Каразіна, 2004. – 120 с.
2. Липко З.М. “Test your English” (Vocabulary and grammar)/ З.М. Липко, А.В. Ковалева. – Навчальний посібник з тестування лексики та граматики для студентів та аспірантів немовних ВНЗ. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2005. – 120 с.
3. Murphy R. English Grammar in Use/ R. Murphy – Cambridge: Cambridge University Press, 2005. – 392 с.
4. Foley M. Longman Advanced Learners' Grammar / M. Foley, D. Hall. – Pearson Education (Longman), 2003. – 384 p.
5. Schäper R. Grandkurs Deutsch, Lehrbuch und Arbeitsbuch. Verlag für Deutsch, 1984. – 105 S.
6. Themen neu, Teile 1,2,3, Huber-Verlag, 2003. – 98 S.
7. Presse und Sprache. Eilers-Schünemann- Verlag, 2011-2012.

8. Tangram. Max Heuber Verlag, 2006
9. Kappeler A. Kleine Geschichte der Ukraine. Beck-Verlag, München, 2000
10. Аутентичні тексти за фахом.

Допоміжна література

1. Хименко В.В. Навчальний посібник для аспірантів з англійської мови “Practical guide for postgraduates”/ В.В. Хименко. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2002. – 113 с.
2. Одаренко Н.Ю. Навчально-методичний посібник з граматики англійської мови «Грамматичні труднощі перекладу» (для студентів старших курсів фізичних спеціальностей та аспірантів)/ Н.Ю. Одаренко, Н.О.Лешньова. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2001. – 52 с.
3. Беляєва Е.Ф. Учбовий посібник для аспірантів медичних спеціальностей (Improve your grammar)/ Е.Ф. Беляєва, Л.М. Христенко. – Харків, ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2002. – 84 с.
4. M. Swan, C. Walter. How English Works. – Oxford : Oxford University Press, 1997. – 358с.
5. Кобзарь Е. И. Business Communication. Conferences, Meetings, Negotiations. Деловое общение. Конференции, встречи, переговоры : пособие по развитию навыков ведения дискуссий на английском языке/ Е. И. Кобзарь, Н. А. Лешнёва. – Харьков : Торсинг, 1998. – 72 с.
6. Höffgen A. Deutsch lernen für den Beruf. Verlag für Deutsch, 2001. – 55 S.
7. Nikolas G., Sprenger W. Wirtschaft auf Deutsch. – Klett/Edition Deutsch, München, 1991. – 58 S.
8. Weber G. Gesundheit aus der Erde. E- Verlag, Wiesbaden, 1984. – 105 S.
9. Krauter K.-G., Rother L. Erdkunde. Klett, 1993. – 85 S.

Інформаційні ресурси

1. Bell English Online [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.bellenglish.com/>
2. English with the BBC Service [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/index.shtml>
3. Oxford University Press [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.oup.co.uk/>
4. OUP online [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.oup.com/online/>
Oxford DNB, online references, etc.
5. Longman Dictionary [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.ldoceonline.com/>
6. Internet Grammar of English (very academic)[Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.ucl.ac.uk/internet-grammar/home.htm>
7. English Grammar and Writing online [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.edufind.com/english/grammar/>
8. Good tests and exercises in English Grammar [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.usingenglish.com/online-tests.html>
9. Vocabulary and Grammar Exercises online [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.roseofyork.co.uk/learning.html>
10. English for learners [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.churchillhouse.com/english/learners.html>
11. What is the latest news in the Guardian? [Електрон. ресурс]. – Режим доступу:
British Press online
<http://www.wrx.zen.co.uk/britnews.htm>

12. What is the word of the day? Oxford Dictionaries online. . [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://www.askoxford.com/>
13. Enjoy English idioms with Cambridge University Press
CUP Activity Page [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://www.dictionary.cambridge.org/activity.htm>
14. Basic English Sentence Structures. [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://www.scientificpsychic.com/grammar/enggram2.html>
15. Practice on Tenses [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://unit3english.blogspot.com/2011/02/tenses-complete-study.html>
16. VOICE- ACTIVE AND PASSIVE [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://unit3english.blogspot.com/2011/02/voice-active-and-passive.html>
17. Quick Grammar Reference [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://learnenglish.britishcouncil.org/en/quick-grammar>
18. Easy English 4U
<https://www.youtube.com/channel/UCRn9xrl65xmoRau6yxZz4Mg>
19. VOA Learning English. Learn American English and Much More
[Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://www.voanews.com/learningenglish/home/>
20. BBC Learning English [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish/language/>
21. Engvid
<http://www.engvid.com/english-resources/>
22. Educator.com [Электрон. ресурс]. – Режим доступа:
<http://www.youtube.com/user/EducatorVids3>
23. English Grammar Reference and Exercises
<http://www.ego4u.com/en/cram-up/grammar>
24. Guide to Grammar and Writing
http://grammar.ccc.commnet.edu/grammar/quiz_list.htm
25. How to write a good essay
<http://www.youtube.com/watch?v=liyFKUFCQno>